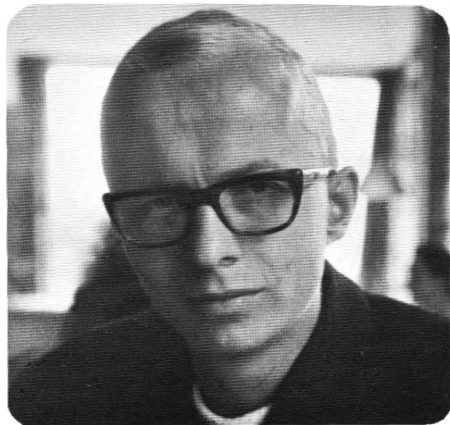

– Jeg kan bedst lide at improvisere, anslå et tema for hvad dialogen kan gå på uden direkte at fortælle skuespillerne – professionelle eller ikke – hvad de skal sige. Metoden koster tid og råfilm, og der er nogen scener i »Stine og drengene«, der er lykkedes på denne måde. Men mange af de helt unge har svært ved det. De står i samme situation som jeg selv: tør du eller tør du ikke. Skuespillere som Henning Moritzen og Birgitte Price har et så stort overskud og en så stor erfaring, at de kan improvisere og så bagefter sige: »Nej, det var for dårligt improviseret« og så begynde forfra. De unge kan nok være spontane, men har ikke så mange bud at komme med.

– *Arbejdet i branchen sammenlignet med filmskolen?*

– Da vi lavede vore små mere eller mindre famlende og usikre film på filmskolen, var der det positive ved det, at vi gik på med krum hals allesammen, for ingen af os vidste jo rigtig hvad det drejede sig om. I branchen står man over for nogle folk, som mener, de har en professionel holdning. Det har de ikke, for det er mit indtryk, at hvis man mangler en mand til et eller andet, går man i værste fald bare ud og pifter i porten og siger: »Du dér, kom lige herover«. Teknikerne har selvfølgelig gennem årene oparbejdet en vis erfaring, men det er ikke ensbetydende med en professionel holdning. Der er husmødre, som har lavet mad i tredive år, og de er ikke blevet professionelle kokke af den grund. Hvis jeg snakker med folk på filmholdet om hvad jeg gerne vil og samtidig giver udtryk for en usikkerhed, så bliver de irriterede, og det viser for mig at se kun, at de ikke i tilstrækkelig grad har sat sig ind i stoffet og dermed ikke er professionelle nok, for så ville de bare sige: »OK, vi venter«. Det er igen et spørgsmål om kontakt. Hvorfor kan man ikke snakke med folk? Det kan naturligvis også være mig, der ikke har erfaring nok, og derfor har svært ved at tale med dem.

Morten Pii.

JENS RAVN

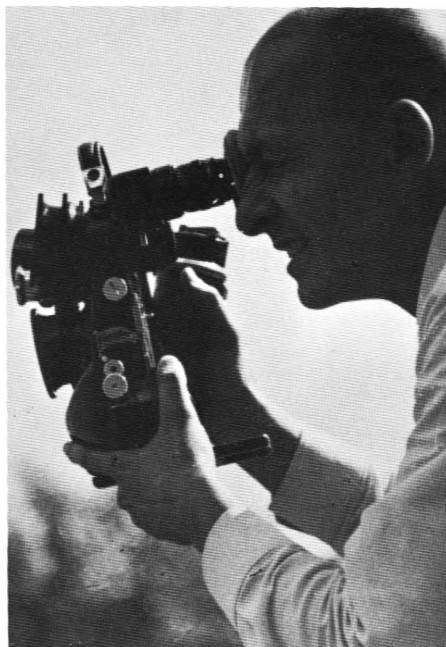
Født 1941. 1959–63 instruktør-assistent på Palladium. Derefter studieophold i Polen. Fra 1966 produktionsleder på ASA. Iscenesatte 1967 kortfilmen »Vinduesplads«. Hans første spillefilm, »Manden, der tænkte ting«, bygger på en science fiction-roman af Valdemar Holst fra 1938, som han har omarbejdet og overført til moderne miljø i samarbejde med Henrik Stangerup. John Price, Preben Neergaard og Lotte Tarp har hovedrollerne. Dekorationer: Helge Refn. Format: sort-hvid cinemascop. Produktions-selskab: ASA.

– *De har været hele »rumlen« igennem i branchen. Er det en god forberedelse, når man skal lave sin første spillefilm?*

– Hvis jeg havde været ti år om at nå, hvor jeg er i dag, kan man ved en fornuftig kombination af filmskole og praktik sikkert nå det samme på den halve tid. Som instruktør-assistent bruger man en masse tid til rent praktiske ting, som ikke har meget med den egentlige uddannelse at gøre, hvis man vil være instruktør.

– *Men kan det ikke give en gavnlig realitetsforfølelse at have arbejdet praktisk med film så længe?*

– Jo, det tror jeg. Det er nu over et år siden, jeg begyndte forberedelserne til min film, og i hele den tid har jeg – sideløbende med det rent skabende arbejde – fulgt en rød tråd af praktiske, produktionsmæssige overvejelser. Det vil sige, at jeg den dag første optagelsesdag kommer, har overstået en bunke praktiske problemer, som jeg ved, jeg vil komme ud for under optagelserne. Jeg ser på min manuskript på to måder: som instruktør og – på en mærkelig ambivalent måde – som produktionsleder på en fremmeds manuskript. Jeg har selv lavet budget på filmen, og det er en vældig hjælp, når man forhandler med en producent.

Witold Leszczynski f. 1933 i Lodz. Polytekniske studier i Warschawa. Filmfotograf, bl. a. på dokumentarfilmene »Vikingernes færd vesterud«. 1968 første egen spillefilm: »Zywoť mateusza« e. Tarjei Vesaas' roman »Fuglene«, Polens bidrag til årets aflyste Cannes-festival. Forbereder ny langfilm, som han gerne vil lave i Danmark.

– *Hvorfor valgte De Valdemar Holsts bog?*

– Jeg interesserer mig kolossalt for en god historie, og bogen har traditionelt set et godt plot. Og science fiction i almindelighed interesserer mig. Magter man det, føler jeg det som en unladelses-synd, hvis man ikke på en eller anden måde laver film, som er engagerede – aktuelt, politisk eller socialt. Det føler jeg ikke selv, jeg magter, men jeg har lyst til det. Hermed være ikke sagt, at »Manden, der tænkte ting« bare er en nem lille eskapistisk ting. Den handler helt kort

om en mand der bliver fortrængt, skubbet ud af sin egen tilværelse af sin dobbeltgænger. Han mister sit arbejde, sin forlovede, sine venner, sit hjem – han mister hele sin identitet. Den bliver stjålet af hans dobbeltgænger, og han går til bunds. Dette er resultatet af en magtkamp mellem de to mandlige hovedpersoner. Personerne står ikke for andet end deres funktion i *plottet*, for jeg har ikke villet lave en idéfilm. Den kunstige dobbeltgænger er uden alle de menneskelige brist, som hans model har, han er simpelt hen perfekt, der er ingen slinger i valsen. Han er ti procent bedre begavet, han går lidt bedre klædt, han er dygtigere til sit arbejde, han er mere charmerende over for deres fælles forlovede. Han er uden skrupler og får ikke dårlige nerver, hvorimod hans model er belastet med menneskelige egenskaber og derfor ikke kan klare kampen.

– *Er det usædvanlige emnevalg foretaget i reaktion mod hvad der ellers bliver lavet af seriøs filmkunst her i landet?*

– Det kan man godt sige. Det morer mig at lave en film, hvor man giver udtrykket fuldt ud. En af de væsentligste fejl ved danske film er, at de dør af naturlighed. De dør på halvvejen til noget, der egentlig kunne være mægtig godt. Af lutter betænkkelighed, naturlighed, pænhed og gråhed bliver det kun til halve udtryk hele tiden. I danske film viger man tilbage for fantasi, for det ekstreme, for enhver form for temperament. Derfor beundrer jeg Henning Carlsens »Mennesker mødes« – her tør instruktøren for en gang skyld give den hele armen i en bestemt retning. Jeg har rejst en del i Polen og arbejdet med polsk film, og det forfriskende dernede var, at selv 40–50-årige instruktører havde bevaret en næsten barnlig entusiasme og et kolossalt temperament. Dansk film lider forfærdeligt af mangel på temperament og mod til at løbe linen ud i det kunstneriske udtryk. Det er en af grundene til, at jeg skal have en polsk fotograf på filmen, Witold Leszczynski, der instruerede Vesaas-filmatiseringen »Mattis«, som jeg i sin tid var med til at forberede.

– *Hvor bliver filmen placeret i tid og sted?*

– Hele miljøet bliver overdrevet 15 procent. Jeg har brug for kolde, men smukke omgivelser. Og det hospital, der spiller en vigtig rolle i filmen, skal snarere ligne en datacentral end et hospital. Men jeg anvender kun dekorationer, som virkelig findes. Det gælder om at skabe et pust af science fiction, men samtidig opretholde illusionen om, at dette hospital kunne bygges om ti år. Det er en fremtid, som er lige om hjørnet. Jeg regner for eksempel med at bruge eksteriorerne i Albertslund, denne mærkelige blanding af fabrik, villa og Klondyke. Jeg tror en stor del af filmen skal optages ude i det kvarter.

– *Veje frem for dansk film?*

– Nordiske co-produktioner. Det er forkert, at et enkelt dansk filmselskab skal satse på et to millioner-projekt, som risikerer at sætte hele selskabets likviditet over styr. Hvis man samarbejder med de øvrige nordiske eller europæiske lande, tror jeg, der er en chance for, at vi kan komme med på verdensmarkedet, og så kan man måske med tiden opnå den nødvendige professionalismisme. Danske film i almindelighed er hverken professionelle eller underholdende nok til at kunne sælges til udlandet. Morten Pii.